

EU og Internationalt
Den 9. marts 2022
FVM 160

SAMLENOTAT
Rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 21. marts 2022

1. Status for udarbejdelse af rapport om anvendelse af EU's sundheds- og miljøstandarder på importerede landbrugsprodukter
- *Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 2
2. Status for de strategiske planer under landbrugspolitikken
- *Udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 4
3. Markedssituationen for landbrugsvarer
- *Information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter*
KOM-dokument foreligger ikke

Side 6
4. Kommissionens forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2022/109 om fastsættelse for 2022 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende i EU-farvande og for EU-fiskerfartøjer i visse andre farvande
- *Sagen er ikke på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 21. marts 2022, men forventes vedtaget på et kommende rådsmøde*
KOM (2022) 54

Side 11

NOTAT OM RÅDSMØDE (LANDBRUG OG FISKERI) Den 21. marts 2022

1. **Status for udarbejdelse af rapport om anvendelse af EU's sundheds- og miljøstandarder på importerede landbrugsprodukter KOM-dokument foreligger ikke**

Nyt notat.

Resumé

Formandskabet har anmodet Kommissionen om at informere om status for udarbejdelse af rapport om anvendelsen af EU's sundheds- og miljøstandarder på importerede landbrugsprodukter. Sagen er på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 21. marts 2022 med henblik på information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Formandskabet har anmodet Kommissionen om at informere om status for udarbejdelsen af rapport om anvendelse af EU's sundheds- og miljøstandarder på importerede landbrugsprodukter.

Sagen er på dagsordenen for rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 21. marts 2022 med henblik på information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Det franske formandskab vil arbejde for at sikre større sammenhæng mellem de europæiske ambitioner for landbrugserhvervet i Europa, hvad angår klima, miljø og biodiversitet, og EU's handelspolitik. På den baggrund har formandskabet tilkendegivet, at der vil blive sat fokus på begrebet reciprocitet i forhold til den internationale handel med landbrugsvarer. Reciprocitet indebærer efter fransk opfattelse, at europæisk producerede landbrugs- og fødevarer ikke skal udkonkurreres af produkter fra tredjelande produceret under lavere standarder i forhold til miljø, sundhed og dyrevelfærd.

Efter det eksisterende regelsæt skal importerede varer leve op til samme produktstandarder som varer, der er produceret i EU. Det gælder i forhold til fødevarerikkerhed, dyresundhed og plantesundhed. Fra formandskabets side foreslås såkaldte "spejlbestemmelser" (mirror clauses), som skal sikre, at importerede landbrugs- og fødevarerprodukter også lever op til de produktionsstandarder, der gælder i EU. Det omfatter således konkrete forhold i landbrugsproduktionen, herunder brug af pesticider og anvendelse af antibiotika. Formandskabet har dog ikke fremsat konkrete forslag til tiltag.

I forbindelse med den politiske aftale om reform af den fælles landbrugspolitik 2023-27 blev der afgivet en erklæring fra Rådet og Europa-Parlamentet, hvor Kommissionen opfordres til senest ved udgangen af første halvår 2022 at udarbejde en rapport, der undersøger muligheden for inden for WTO's regelsæt at stille krav om, at importerede landbrugsprodukter skal leve op til EU's sundheds- og miljøstandarder (herunder dyrevelfærdsstandarder samt processer og produktionsmetoder). Ifølge erklæringen bør rapporten dække alle relevante offentlige politikområder, herunder – men ikke begrænset til – den fælles landbrugspolitik, sundheds- og fødevarerikkerhedspolitikken, miljøpolitikken og den fælles handelspolitik.

Kommissionen har bekræftet, at man forventer at præsentere rapporten inden udgangen af første halvår 2022. Borgere og interessenter har mulighed for at give bemærkninger om initiativet til Kommissionen frem til den 16. marts 2022.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres i forbindelse med drøftelsen.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Drøftelsen har ikke i sig selv lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser. Drøftelsen vil ikke i sig selv berøre beskyttelsesniveauet. Såfremt sagen måtte afføde konkrete forslag fra Kommissionen, vil forslaget's konsekvenser blive vurderet i forbindelse med regeringens stillingtagen hertil.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug) og Det Rådgivende Fødevarerudvalgs EU-underudvalg, hvilket gav anledning til følgende bemærkninger:

Landbrug & Fødevarer støtter EU's handelspolitiske initiativer og tilgangen omkring åben, strategisk autonomi som baggrund for unionens handelspolitik til sikring af fair og balanceret handel med tredjelande. Det franske EU-formandskab har anmodet Kommissionen om at informere om status for udarbejdelsen af rapport om anvendelse af EU's sundheds- og miljøstandarder for importerede landbrugsprodukter. Derfor forventer Landbrug & Fødevarer, at formandskabet vil arbejde aktivt for, at landbrugs- og fødevarerproducenter uden for EU, der vil eksportere ind i EU, skal leve op til samme produktionsstandarder, som kræves af EU-producenter.

Landbrug & Fødevarer er enig i, at der er tiltagende behov for at sikre mere ens konkurrencevilkår mellem EU-producenter og konkurrerende producenter ud for EU. Det skal blandt andet ses i lyset af den tiltagende regulering af produktionen i EU, f.eks. gennem Green Deal og de tilhørende strategier, der nødvendigvis fordyre produktionen for operatører i EU signifikant. Ifølge Landbrug & Fødevarer skal udenlandsk producerede varer markedsført i EU allerede i dag leve op til EU-lovgivningen i forbindelse med reststoffer, mærkning, ingredienser mv., og det må forventes, at EU sikrer ækvivalens på SPS-området, når tredjelande opnår markedsadgang til EU's marked. I princippet kunne der godt opnås højere grad af ens konkurrencevilkår ved at stille krav om identiske produktionsstandarder hos udenlandske, eksporterende producenter på områder, hvor der i dag ikke er sådanne krav. Disse krav skal ifølge Landbrug & Fødevarer baseres på objektive, videnskabelige og internationalt anerkendte standarder, samt regulering og kontrol i øvrigt er i overensstemmelse med EU's forpligtelser i forhold til WTO-regler. Det er afgørende for Landbrug & Fødevarer, at det ikke fører til skjult protektionisme og handelskrige til skade for de eksporterende erhverv i EU.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

På rådsmøde (landbrug og fiskeri) den 21. februar 2021 var der et punkt på dagsordenen om sammenhængen mellem den europæiske grønne pagt, den fælles landbrugspolitik og handelspolitikken. I den forbindelse var der en drøftelse af, om der fra EU's side skal stilles samme krav til processer og produktionsmetoder i tredjelande for så vidt angår de produkter, der importeres til EU.

Flere medlemsstater støttede ideen om reciprocitet og behovet for spejlbestemmelser, mens andre medlemsstater såsom Danmark, Sverige og Nederlandene understregede vigtigheden af at sikre WTO-medholdelighed. Der var endvidere fra disse medlemsstater fokus på at undgå handelskonflikter med tredjelande og hensyntagen til de mindst udviklede lande.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen vil tage Kommissionens information til efterretning, idet man afventer offentliggørelsen af rapporten.

Regeringen lægger generelt vægt på, at eventuelle konkrete tiltag relateret til import af landbrugsprodukter er i overensstemmelse med WTO-reglerne. Dels af principielle grunde, dels på grund af risikoen for handelspolitiske modreaktioner, for eksempel i form af WTO-sagsanlæg, hvis lande uden for EU anser konkrete tiltag i forhold til reciprocitet for at være WTO-stridige. Tredjelande vil også kunne indføre tilsvarende mekanismer for varer importeret fra EU. Regeringen lægger endvidere vægt på, at der tages hensyn til, at eksporten af fødevarer og landbrugsprodukter særligt fra de mindst udviklede lande ikke rammes af disproportional krav, forudsat at der opretholdes et tilstrækkeligt højt niveau af fødevarer sikkerhed.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen om sammenhængen mellem den europæiske grønne pagt, den fælles landbrugspolitik og handelspolitikken har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg den 11. februar 2022 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 21. februar 2022, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 3. februar 2022.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

2. Status for de strategiske planer under landbrugspolitikken

KOM-dokument foreligger ikke

Nyt notat.

Resumé

Med EU's landbrugsreform skal medlemsstaterne udarbejde en strategisk plan til gennemførelse af landbrugspolitikken og fremsende denne til Kommissionen senest den 1. januar 2022. Kommissionen skal evaluere og godkende de strategiske planer inden ikrafttrædelse den 1. januar 2023. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 21. marts 2022 med henblik på information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Med Europa-Parlamentet og Rådets forordning (EU) 2021/2115 af 2. december 2021 om regler for støtte til strategiske planer, der udarbejdes af medlemsstaterne under den fælles landbrugspolitik og finansieres gennem Den Europæiske Garantifond for Landbruget (EGFL) og Den Europæiske Landbrugsfond for Udvikling af Landdistrikterne (ELFUL), og om ophævelse af forordning (EU) nr. 1305/2013 og (EU) nr. 1307/2013 skal medlemsstaterne udarbejde en strategisk plan til gennemførelse af landbrugspolitikken.

Fristen for fremsendelse af de strategiske planer til Kommissionen var den 1. januar 2022. På den baggrund blev forslaget til den danske strategiske plan fremsendt til Kommissionen den 22. december 2021. Kommissionen skal evaluere og godkende de strategiske planer inden ikrafttrædelse den 1. januar 2023.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 21. marts 2022 med henblik på information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

EU's landbrugsreform implementeres i 2023. Medlemsstaterne skal forud herfor udarbejde en strategisk plan med beskrivelse af gennemførelsen af landbrugspolitikken. Denne plan skulle senest den 1. januar 2022 være fremsendt til Kommissionen. Kommissionen skal herefter evaluere og godkende de strategiske planer med henblik på, at planerne kan træde i kraft for perioden 2023-27.

Ifølge forordningen skal Kommissionen fremsætte bemærkninger til de strategiske planer tre måneder efter fremsendelse. Medlemsstaterne skal da forelægge Kommissionen alle nødvendige supplerende oplysninger, og hvis relevant revidere den foreslåede plan. Godkendelsen af hver strategisk plan sker, jf. EU-reglerne, senest seks måneder efter, at den pågældende medlemsstat har fremlagt den. Denne frist omfatter ikke det tidsrum, hvor Kommissionen har fremsendt sine bemærkninger eller en anmodning om ændring af den strategiske plan til medlemsstaten og frem til den dato, hvor medlemsstaten fremsender sit svar til Kommissionen.

De strategiske planer får først retsvirkning, når disse er godkendt af Kommissionen.

Det er forventningen, at Kommissionen godkender medlemsstaternes strategiske planer i efteråret 2022 inden ikrafttrædelse den 1. januar 2023.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om sagen.

Nærhedsprincippet

Der er ikke redegjort for nærhedsprincippet i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Gældende dansk ret

Der er ikke redegjort for gældende dansk ret i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Konsekvenser

Der er ikke redegjort for konsekvenser i denne sammenhæng, da der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag. Der er således ingen lovgivningsmæssige eller økonomiske konsekvenser af punktet, ligesom beskyttelsesniveauet ikke påvirkes.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer finder det helt afgørende for danske landmænd og landmænd i resten af EU, at de strategiske planer bliver hurtigt godkendt, så der er klarhed over regler og vilkår for de kommende års tilskudsordninger under EU's landbrugspolitik. Landbrug & Fødevarer mener, at Kommissionen bør kunne godkende rettidigt indsendte planer i 1. halvår af 2022. Landbrug & Fødevarer mener desuden, at det er afgørende med en klar og præcis kommunikation af tilskudsordninger og vilkår fra de danske myndigheder til landmænd og andre støttemodtagere, da implementeringen af EU's landbrugspolitik er et helt afgørende rammevilkår for dansk landbrugs- og fødevarerproduktion.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Medlemsstaterne forventes at tage drøftelsen om status for de strategiske planer under landbrugspolitikken til efterretning. Ikke alle medlemsstater har formået at fremsende deres strategiske planer til Kommissionen rettidigt. Belgien mangler fortsat at fremsende deres strategiske planer til Kommissionen.

Det er et forordningskrav at fremsende de strategiske planer rettidigt med henblik på, at Kommissionen har den nødvendige tid til at evaluere og godkende de strategiske planer forinden ikrafttrædelse. For sen afsendelse af de strategiske planer medfører risiko for, at Kommissionen ikke kan godkende disse rettidigt inden udgangen af 2022. Udgifter til den direkte landbrugsstøtte kan ifølge forordningen først revideres kalenderåret efter godkendelse af de strategiske planer.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen ser frem til en drøftelse af de strategiske planer. Det er væsentligt at få erfaringer fra andre medlemsstater for at sikre gennemsigtighed i godkendelsesprocessen. Det er samtidig væsentligt, at Kommissionen udviser smidighed i godkendelsesprocessen, af hensyn til, at de strategiske planer skal være rettidigt implementeret den 1. januar 2023.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Forberedelse af medlemsstaternes strategiske planer under den fælles landbrugspolitik har tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg den 7. oktober 2021 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 11.-12. oktober 2021, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 29. september 2021.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

3. Markedssituationen for landbrugsvarer

KOM-dokument foreligger ikke

Revideret genoptryk af samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. marts 2022. Ændringer er markeret i marginen.

Resumé

Markedssituationen er generelt forbedret efter covid-19 pandemien i 2020 i vidt omfang påvirkede markedssituationen for de væsentligste landbrugsprodukter i EU. Visse markeder har i 2021 været påvirket af Brexit og faldende eksport. Svinesektoren har været præget af lave priser på grund af især dårlig afsætning til Kina. Ruslands invasion af Ukraine forventes desuden at påvirke markedssituationen for landbrugsvarer på en række områder. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 21. marts 2022 med henblik på information fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Baggrund

Den generelle markedssituation for landbrugsvarer drøftes cirka hvert kvartal i Rådet (landbrug og fiskeri). Det franske formandskab har meddelt, at markedssituationen vil blive drøftet på alle rådsmøder (landbrug og fiskeri) under det franske formandskab i første halvår af 2022.

Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 21. marts 2022 med henblik på orientering fra Kommissionen og udveksling af synspunkter.

Formål og indhold

Markedssituationen for mælk og mejeriprodukter

For mælk og mejeriprodukter var covid-19 pandemien især i 2020 en udfordring for markedet. Pandemien og de omfattende begrænsninger af bevægelsesfriheden, der blev indført i medlemsstaterne, medførte et fald i efterspørgslen efter visse produkter i mælke- og mejerisektoren. Afregningsprisen til producenterne blev kun marginalt påvirket af prisfaldene.

Siden da har markedssituationen generelt set været i markant bedring, hvor mælkeprisen i januar 2022 lå på 41,8 cent/kg, hvilket historisk er en høj pris. Til sammenligning var den i august 2020 på 33,01 cent/kg. Ultimo februar 2022 ligger prisen på skummetmælkspulver på 363 euro/100 kg. Det er 54 pct. over prisen samme tid i 2021, og smørprisen ligger på 595 euro/100 kg. Det er 66 pct. over prisen samme tid i 2021. Den gunstige markedssituation skyldes faldende mælkeindvejning i EU. I kalenderåret 2021 faldt EU's mælkeindvejning med 0,3 pct. Også globalt stagnerer produktionen. Hertil kommer god efterspørgsel på verdensmarkedet.

Markedssituationen for svinekød

EU's marked for svinekød kom forholdsvis stabilt gennem følgerne af Covid-19 pandemien. Ikke desto mindre var priserne faldende, men fra et meget højt udgangspunkt i 2019 og de første måneder af 2020. I starten af 2021 sås en væsentlig forbedring, hvilket blev afløst af en kraftig forværring i anden halvdel af 2021. Prisniveauet for EU er således for uge 7 i 2022 på 135,5 euro/100 kg betydeligt under gennemsnittet for årene 2016-21. Det er dog udtryk for en stigning på 1,5 pct. i forhold til for en måned siden. Noteringen i Danmark lå i uge 10 i 2020 på 14,30 kr./kg. Den danske notering faldt også løbende og lå i uge 38-45 i 2020 stabilt på 10,30 kr./kg. I uge 11 i 2021 steg prisen til 10,50 kr./kg. I juni 2021 lå prisen på 11,90 kr./kg. Fra oktober 2021 frem til udgangen af december 2021 lå noteringen fast på 8,40 kr./kg, men ved årsskiftet 2021/2022 faldt den til 7,90 kr./kg. Det var den laveste notering siden 2008. I uge 10 er noteringen steget til 8,30 kr./kg.

Også smågriseprisen, der i efteråret 2020 kom ned på en daværende bundrekord på 35 euro/stk., steg i juni 2021 til 51,76 euro/stk., men var i uge 42 i 2021 nede på 29,0 euro/stk., hvilket er en historisk lav pris. Den er i uge 7 i 2022 steget til 36,5 euro/stk.

Årsagen til den dårlige markedssituation er især forringet eksport til Kina og lave priser på det kinesiske marked, der aftager ca. 49 pct. af EU's eksport. Dertil kommer behersket efterspørgsel på EU's indre marked.

En betydelig udfordring er ligeledes, at svinesygdommen afrikansk svinepest i september 2020 bredte sig fra Polen, hvor sygdommen er vidt udbredt, til Tyskland, hvor der indtil nu frem til februar 2022 er fundet knap 3.400 tilfælde blandt vildsvin i de sydøstlige dele af delstaten Brandenburg og østlige dele af delstaten Sachsen og senest også i delstaten Mecklenburg-Vorpommern. Det har medført, at en række vigtige eksportlande, herunder Kina, har lukket for import af svinekød fra Tyskland, der udgør 24 pct. af EU's samlede eksport af svinekød. Trods vanskelighederne blev EU's eksport af svinekød i 2020 rekordstor med 5,4 mio. tons. Denne udvikling fortsatte i starten af 2021. Men i anden halvdel er der indtruffet et fald i eksporten (ikke omfattende UK), så for hele 2021 var der et fald på 2,7 pct. i forhold til 2020 på grund af fald i eksporten til Kina. EU's eksport af svinekød til UK, i perioden januar til september 2021, faldt 6 pct. i forhold til 2020. På det seneste har fund af afrikansk svinepest i Norditalien øget presset på sektoren. Italiens eksport af forarbejdede produkter, som parmaskinke, går især til resten af EU, UK og USA, der anerkender regionalisering. Det skal bemærkes, at ved maj-juni tællingen i 2021 er der et fald i EU i antallet af drægtige søer på 2,0 pct. i forhold til maj-juni 2020, hvilket kan give håb om faldende produktion og dermed mindre udbud.

Markedssituationen for oksekød

I 2021 faldt produktionen af oksekød og kalvekød 0,6 pct. i perioden januar-september 2021 i forhold til samme periode af 2020. I begyndelsen af 2020 var prisen for de bedste kategorier (ungtyre, stude og kalve) let faldende, men efter covid-19 pandemiens start i marts 2020 faldt prisen. Siden maj 2020 og frem til uge 1 i 2021 har prisniveauet udviklet sig stabilt og er steget til en pris på 429,6 euro/100 kg, hvilket er 19,2 pct. højere end samme tid året før. Prisniveauet er nu betydeligt over gennemsnittet for de seneste tre år. EU's eksport steg 0,2 pct. i kalenderåret 2021 i forhold til 2020. EU's import steg 26 pct. i kalenderåret 2021 i forhold til 2020. Stigningen i importen til EU hænger sammen med en stor stigning i import af oksetalg fra Uruguay. Tallene er eksklusiv Storbritannien.

Markedssituationen for fjerkrækød

Fjerkræsektoren oplevede også et prisfald efter starten på covid-19 pandemien. Prisen rettede sig og lå i oktober 2020 på 181,67 euro/100 kg, hvilket var 2,1 pct. lavere end samme tid året før. Primo juni 2021 lå prisen på 204,03 euro/100 kg. Medio februar 2022 er prisen steget til 227,19 euro/100 kg. Det er 18,8 pct. over prisen samme tid sidste år og betydeligt over gennemsnittet for 2016-21. EU er fortsat netto-eksportør af fjerkrækød målt både i mængde og værdi. Udbrud af fugleinfluenza flere steder i EU herunder i Danmark påvirker eksporten negativt, idet en række vigtige eksportmarkeder ikke anerkender regionalisering, men lukker helt for eksport fra et EU-land ramt af sygdommen.

Markedssituationen for frugt og grøntsager

Sektoren har vist god modstandsdygtighed under og efter covid-19 og viser nu positive tendenser for handel på det indre marked, genopretning af handel med tredjelande og stigende producentpriser. Udfordringen nu er høje energipriser, som normalt udgør ca. 20 pct. af producenternes omkostninger, hvilket særligt er en udfordring for vinterafgrøder i drivhus, eksempelvis tomater. Det kan medføre at nogle producenter må skære ned for produktionen. Der er desuden fokus på Belarus' importforbud af varer fra EU, som i særdeleshed forventes at forværre en allerede presset polsk æblesektor, men derudover ikke forventes at have større konsekvenser for markedet generelt. Nye importkontroller på varer fra EU til UK forsinkes handlen med frisk frugt og grønt og kan potentielt resultere i yderligere tab af markedsandele til andre tredjelande. Handel med tredjelande og på det indre marked er generelt stabil, med en let stigende tendens.

Markedssituationen for korn og proteinafgrøder

Der er generelt gode forhold for vintersæden, som overordnet set ikke er ramt af store tab til frost og tørke, sidstnævnte udbredt i Syd- og Sydvesteuropa, og forventningerne til 2022/23 høst ligger +4 pct. over det femårige gennemsnit.

Priserne på korn ligger i slut februar +20 til +30 pct. over sidste års niveau, men er meget volatile som følge af situationen i Ukraine. Ukraine har ellers haft gode forhold og forventningerne til produktionen i 2022 ligger for de fleste afgrøder +30 til +40 pct. over sidste års niveau. Ukraine forventedes i 2022 at udgøre 4,2 pct. af den globale produktion af hvede, 3,3 pct. af den globale produktion af majs og 7 pct. af den globale produktion af byg. Ukraine udgør en væsentlig del af verdenshandlen for disse afgrøder (11-16 pct.) dertil kommer, at Rusland for hvede og byg også har væsentlige andele og tilsammen påvirkes omkring 30 pct. af verdenshandlen med hvede og byg, samt ca. 17 pct. for majs.

De stigende gødningspriser har endnu ikke vist sin effekt på produktionen. Medlemsstaterne melder overordnet om et fald i køb af gødning. Reduceret gødningstilførsel påvirker produktionsomfanget, men dette påvirkes også af andre faktorer som etablering, frost og tørke m.m.

Markedssituationen for sukker

Globale sukkerpriser falder i første kvartal 2022 en smule, som det er normalt i begyndelsen af året. Der er gode forventninger til produktionen i Brasilien i forbindelse med opstart af ny sæson, og produktionen i Thailand og Indien stiger. Indien har dog midlertidigt stoppet for eksport af sukker, mens de venter på bedre priser. Det er her værd at bemærke, at prisniveauet trods mindre fald ikke har været højere siden 2017. Også i EU er priserne stigende over referenceværdien til højeste prisniveau siden 2017. Importen af sukker til EU ligger -10 pct. under niveau fra sidste år, mens import fra EBA/EPA (Det Økonomiske Partnerskab/alt andet end våben initiativet) ligger -25 pct. under niveau fra sidste år. Eksporten fra EU ligger +10 pct. over sidste års niveau.

Markedssituationen for vin

Markedssituationen for vin er fortsat ramt af nedlukninger i restaurationserhvervet på tværs af EU og af russisk importforbud. Der fornemmes, at Kommissionen på trods af dette er blevet strammere, hvad angår covid støtte til erhvervet, hvorfor det ikke forventes, at eksisterende støtteordninger vil fortsætte. Dette understøttes af, at produktionen i EU i 2021, sammenlignet med 2020, lå på -13 pct., og på -11 pct. i forhold til det femårige gennemsnit, hvilket markerer sig med stabile til let stigende priser i efteråret og vinteren 2021. Produktionsåret 2020/2021 satte rekord på eksport, med en stigning på +29 pct. volumen (19 pct. heraf til UK) og +28 pct. værdi (16 pct. heraf til Storbritannien), importen faldt i samme periode med -30 pct. volumen og -25 pct. værdi, groft svarende til den britiske andel.

Eksport generelt

Eksporten inden for landbrugsfødevarer generelt lå i perioden januar-oktober 2021 på +7 pct. sammenlignet med samme periode i 2020, mens importen til EU lå på +4 pct. og den samlede handelsværdi på +6 pct. Overskuddet på handelsbalancen til en værdi af 57,5 mia. euro er en fremgang på +14 pct. i forhold til samme periode i 2020.

Der er i 2021 afsat 183 mio. euro til salgsfremme, hvoraf næsten halvdelen går til at fremme økologi, bæredygtigt landbrug og landbrugs- og fødevarerektorens rolle i forbindelse med klima og miljø. 19 mio. euro er øremærket programmer, som skal øge forbruget af frisk frugt og grønt på det indre marked. Der forventes i 2022 at blive afsat 187 mio. euro, med næsten halvdelen til at fremme økologi, bæredygtigt landbrug og landbrugs- og fødevarerektorens rolle i forbindelse med klima og miljø. Der ses desuden øget fokus på EU's indre marked og i særdeleshed på økologi, mens budgettet til at fremme sunde kostvaner og forøget forbrug af frugt og grønt i EU forbliver uændret.

Ruslands invasion af Ukraine

Markedssituationen for landbrugsvarer forventes at blive påvirket af Ruslands invasion af Ukraine. Den europæiske eksport af landbrugsvarer har siden 2014 været yderst begrænset på grund af den russiske embargo efter den russiske besættelse af Krim-halvøen, hvorfor det ikke i nævneværdig grad forventes at ville påvirke den europæiske eksport af landbrugsvarer. Ruslands invasion af Ukraine forventes dog at få konsekvenser særligt med stigende priser og faldende udbud af korn samt handelsgødning, da Rusland og Ukraine bidrager med en stor del af den globale produktion. Der vil endvidere kunne være afledte konsekvenser som følge af stigende priser og faldende udbud af energi.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig.

Nærhedsprincippet

Der redegøres ikke for nærhedsprincippet, idet der ikke er tale om stillingtagen til konkrete forslag.

Høring

Sagen har været i skriftlig høring i § 2-udvalget (landbrug).

Landbrug & Fødevarer forventer overordnet set yderligere stigninger i produktionsomkostninger for alle sektorer som følge af den aktuelle situation i Ukraine. Krigen har åbenlyse konsekvenser for eksporten til de pågældende lande, men medfører også ændringer i fragtruter til eksportmarkeder i Asien.

I forhold til mejeri, at de stigende mælkepriser skal ses i sammenhæng af højere produktionsomkostninger hos både landmanden og mejerierne. Senest er noteringen i marts 2022 steget med 2 eurocent til en pris på 44 eurocent/kg. konventionel mælk. Som regel vil højere mælkepriser medføre stigninger i indvejsningen, men dette har ikke været tilfældet i anden halvdel af 2021 og starten af 2022 netop på grund af markant højere energi- og foderpriser.

For svinekød har situationen i Ukraine ligeledes skabt stor usikkerhed i markedet med stærkt stigende inputpriser (foder, energi, fragtrater m.v.) hvilket har forringet bytteforholdet markant. Men modsat er der fremadrettet i 2022 udsigt til slagtninger i EU, der vil ligge lavere end året før. Landbrug & Fødevarers fortsatte forventning er, at der vil ske en stigning i den hjemlige notering i løbet af foråret 2022. Ved EU's december-tælling 2021 blev der registreret en samlet nedgang i EU's svinebestand på 3 pct., mens avlsbestanden i form af drægtige søer faldt med mere end 4 pct. Resultaterne af de enkelte medlemsstaters svinetællinger tages med en række forbehold. Bortset fra Spanien falder svinebestanden dog i alle de store svineproducerende lande i EU. Og siden december-tællingen er avlsbestanden formentlig yderligere reduceret i EU. Hertil kommer, at slagtevægten falder som konsekvens af de høje foderpriser. Dette vil yderligere bidrage til en nedgang i EU-produktionen af grisekød i år. En nedgang på mere end 5 pct. i EU-produktionen af grisekød i 2022 virker således ganske realistisk. Dette vil mængdemæssigt mere end opveje for den tabte EU-eksport til Kina. Ud over lavere EU-slagtninger og sæsonmæssig bedre efterspørgsel kan der også her håbes på støtte fra en bedre efterspørgsel fra Kina. Det er derfor Landbrug & Fødevarers klare vurdering, at etablering af støtte til privat oplagring snarligt vil gavne markedet i den nuværende situation samtidig med, at Landbrug & Fødevarer forventer, at markedet vil bedres så meget, at udlagringen af varerne næppe får den store negative effekt. Derudover er det håbet, at man vil se ophævelse af Corona restriktioner i løbet af foråret og sommeren i Europa.

For oksekød blev der i 2021 i Danmark slagtet 6.000 kreaturer flere end 2020. Samtidigt er den gennemsnitlige afregningspris steget 5-6 kr. pr. kg. slagtevægt. Prisniveauet er generelt stigende i europæiske oksekødsektor, men den danske afregningspris er fortsat lavere end i øvrige EU-lande. Set i lyset af de stigende produktionsomkostninger vil den reelle gevinst til landmanden være begrænset.

For fjerkrækød dækker stigende priser langt fra den stigende tendens til højere produktionsomkostninger til foder, energi og lønninger, der udgør 80-90 pct. af de samlede produktionsomkostninger. Disse omkostningskomponenter forventes at stige 20-30 pct. over de kommende måneder mens metal og plastikmateriale til pakninger af kyllingeprodukter ligeledes udsættes for prisstigninger på op til 40 pct. Dertil kommer, at svækket eksport til tredjelande fra EU grundet restriktioner på grund af fugleinfluenza medfører større afsætning på det indre marked og dermed større mængder med deraf følgende fald i priserne. Dette lægger således pres på indtjeningen i eksportvirksomhederne, der har afsat større mængder på det indre marked til lavere priser. Desuden opleves større grad af protektionisme, hvor både covid19 og udbrud af fugleinfluenza bruges på en række destinationer til at lukke for eksport fra Danmark og EU generelt med det formål at øge den nationale selvforsyningsgrad.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

På det ekstraordinære uformelle videomøde for EU's landbrugsministre den 2. marts 2022 om markeds-situationen for landbrugsvarer som følge af Ruslands invasion af Ukraine opsummerede det franske formandskab, at Kommissionen bør vurdere yderligere tiltag i forhold til markedsovervågning, anvendelse af markedsinstrumenter og muligheder for at øge den europæiske produktion af fødevarer og foder. Som eksempel blev nævnt produktion af proteinafgrøder på braklagte arealer.

Kommissionen har efterfølgende den 7. marts 2022 tilkendegivet, at man forventer at fremlægge forslag til at afhjælpe situationen grundet stigende omkostninger i landbrugsproduktionen i EU. Det gælder blandt andet i forhold til forslag om privat oplagring af svinekød, forslag om anvendelse af krisereserven samt, at Kommissionen vil fremlægge en meddelelse om fødevarerforsyning. Kommissionen ville endvidere overveje en række yderligere tiltag, herunder mulighed for yderligere dyrkning af proteinafgrøder og mere fleksibilitet i forhold til import.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen arbejder for at underbygge en markedsorienteret og konkurrencedygtig landbrugssektor og et velfungerende indre marked. Regeringen lægger vægt på, at Kommissionen overvåger markedssituationen for landbrugsvarer som følge af Ruslands invasion af Ukraine.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har senest været forelagt Folketingets Europaudvalg skriftligt den 1. marts 2022 forud for ekstraordinært uformelt videomøde (landbrug og fiskeri) den 2. marts 2022, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 1. marts 2022.

Notatet er ligeledes oversendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.

4. Kommissionens forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2022/109 om fastsættelse for 2022 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende i EU-farvande og for EU-fiskerfartøjer i visse andre farvande KOM (2022) 54

Nyt notat.

Resumé

Forslaget fastsætter fiskerimuligheder og fordelingen af disse for 2022 for de bestande, der er en del af fiskeriaftalen mellem EU og Storbritannien, og som er indeholdt i den aftale ("Written Record"), der blev underskrevet den 21. december 2021. Aftalen omfatter bl.a. fiskerimuligheder for en række vigtige fladfisk i Nordsøen (tunge, pighvar, slethvar, rødtunge og skærising), demersale arter (havtaske, kulmule, lange), jomfruhummer, rejer, sperling og hestemakrel. Det forventes også, at forslaget efter konsultationer med Storbritannien i starten af marts 2022 vil inkludere fiskerimuligheder for tobis for 2022, hvor sæsonen traditionelt starter 1. april 2022.

Baggrund

Kommissionen har ved KOM (2022) 54 af 16. februar 2022 fremsat forslag til Rådets forordning om ændring af forordning (EU) 2022/109 om fastsættelse for 2022 af fiskerimuligheder for visse fiskebestande og grupper af fiskebestande gældende i EU-farvande og for EU-fiskerfartøjer i visse andre farvande. Forslaget er endnu ikke modtaget i en dansk sprogudgave.

Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 43, stk. 3, og kan vedtages af Rådet med kvalificeret flertal.

Forslaget forventes vedtaget på et kommende rådsmøde

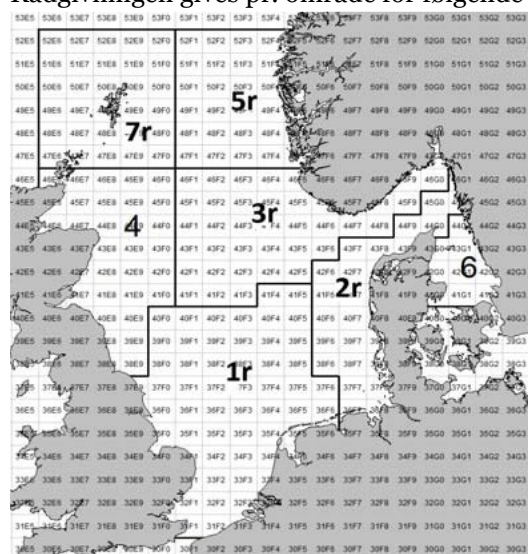
Formål og indhold

Den 21. december 2021 opnåede EU enighed med Storbritannien om fastsættelse af et stort antal TAC'er¹ for 2022. Kommissionens forslag implementerer de pågældende TAC'er.

Forslaget fastsætter fiskerimuligheder og fordelingen heraf for 2022 for en lang række fiskebestande/arter, der forvaltes i fællesskab af EU og Storbritannien. Af betydning for danske fiskere er særligt en række bestande/arter i Nordsøen, herunder havtaske, kulmule, lange, jomfruhummer, dybvandsrejer, tunge, pighvar/slethvar, rødtunge/skærising, samt sperling. Uden for Nordsøen kan fremhæves kvoter for hestemakrel og havgalt i vestlige farvande og kulmule og lange i Skagerrak.

Forordningen om fiskerimuligheder for 2022 indeholdt ikke fiskerimuligheder for tobis for fiskerisæsonen 2022, da den videnskabelige rådgivning ikke forelå. Tobis er en delt bestand mellem EU og Storbritannien. Kommissionen har derfor fremsat et non-paper forud for konsultationerne med Storbritannien om fiskerimulighederne for 2022 med forslag til EU's holdning til fastsættelse af TAC'er og kvoter for tobis i de syv forvaltningsområder for 2022. Kommissionen foreslår, at EU's holdning baserer sig på rådgivningen, som Det Internationale Havundersøgelsesråd (ICES) offentliggjorde den 25. februar 2022. Tobissæsonen forudsættes påbegyndt den 1. april 2022.

Rådgivningen gives pr. område for følgende områder:

ICES rådgiver om følgende TAC for tobis for hvert af de syv forvaltningsområder:

- Område 1r (Dogger Banke området og sydlige Nordsø): 0 tons. ICES anbefaler, at der fastsættes en monitoringskvote på 5 000 tons for at sikre en tilstrækkelig prøveindsamling.
- Område 2r (centrale østlige Nordsø og Skagerrak): 71 859 tons
- Område 3r (Norske farvande i Nordsøen og Skagerrak): 85 559 tons

¹ TAC = Total Allowable Catches = samlede tilladte fangstmængder.

- Område 4 (Skotske østkyst): 0 tons. ICES anbefaler, at der fastsættes en monitoringskvote på 5.000 tons for at sikre en tilstrækkelig prøveindsamling.
- Område 5r (Viking og Bergen Bank i norsk zone i Nordsøen): 0 tons
- Område 6 (Kattegat): 140 tons
- Område 7r (Shetlandsområdet): 0 tons.

For områderne 5r, 6 og 7r dækker ICES rådgivningen fra 2021 både årene 2021 og 2022.

For område 3r, der primært ligger i norsk zone forventes det, at EU efter aftale med Storbritannien, på baggrund af videnskabelig rådgivning fra ICES, vil fastsætte ca. 8 pct. af rådgivningen som fiskerimuligheder for EU-farvande i lighed med tilsvarende tilgang de seneste år.

Til sammenligning rådgav ICES om følgende TAC for tobis for hvert af de syv forvaltningsområder for 2021:

- Område 1r (Dogger Banke området og sydlige Nordsø): 5 464 tons (monitoringskvote)
- Område 2r (centrale østlige Nordsø og Skagerrak): 5 000 tons (monitoringskvote)
- Område 3r (Norske farvande i Nordsøen og Skagerrak): 161 335 tons
- Område 4 (Skotske østkyst): 77 512 tons
- Område 5r (Viking og Bergen Bank i norsk zone i Nordsøen): 0 tons
- Område 6 (Kattegat): 140 tons
- Område 7r (Shetlandsområdet): 0 tons.

På baggrund af konsultationer med Storbritannien i første halvdel af marts forventes Kommissionen at fremsætte et forslag til konkrete TAC og kvoter for tobis for 2022.

Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke udtale sig om forslaget.

Nærhedsprincippet

Forslaget er et led i gennemførelsen af den fælles fiskeripolitik, hvorfor nærhedsprincippet er tilgodeset.

Gældende dansk ret

Ikke relevant.

Konsekvenser

Forslaget har ikke lovgivningsmæssige eller statsfinansielle konsekvenser. Forslaget har ikke konsekvenser for EU's budget.

Fastsættelse af fiskerimuligheder har erhvervsøkonomiske konsekvenser. Der er både stigende og faldende TAC'er af relevans for dansk fiskeri i forslaget. Konsekvenserne for bruttoindtjeningen vil derudover også afhænge af blandt andet udviklingen i afsætningspriserne samt omkostninger, herunder brændstof, og af fiskerimønstre. Fiskerimulighedernes størrelse har selvsagt også afledte erhvervsøkonomiske konsekvenser for forarbejdningsindustrien.

Tobis er en industrifisk, som anvendes til at fremstille fiskemel og fiskeolie. Det er økonomisk en vigtig fisk for dansk fiskeri, samt for den danske fiskemel- og fiskeolieindustri. Tobis er sammen med brisling de to vigtigste industriarter i dansk fiskeri. Priserne for tobis svinger, også afhængigt af udbuddet på verdensmarkedet. Ligeledes svinger niveauet af fiskerimulighederne, som følge af den biologiske rådgivning. Danmark har 96 pct. af EU's fiskerimuligheder efter tobis. Danske fiskeres samlede fiskerimuligheder for tobis var i 2021 på 86.652 tons. I gennemsnit er prisen for tobis ca. 2 kr. pr. kilo, hvilket

svarer til en indtjening for fiskeriet på omkring 173 mio. kr. i 2021 og dertil kommer indtjeningen i fiskemel- og fiskeolieindustrien. Som følge af den videnskabelige rådgivning for 2022 for tobis, forudses der en mindre reduktion i bruttoindtjeningen i tobisfiskeriet.

Forslaget skønnes at have en positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, da forslaget tager højde for bestandssituationen for de berørte bestande.

Høring

Sagen har været i høring i §5-udvalget (fiskeri).

Danmarks Fiskeriforening Producent Organisation (DFPO) er bekymrede for rådgivningen på tobis for 2022. DFPO anerkender dog samtidig, at med de forudsætninger, der er i ICES, så er det svært at gøre anderledes. DFPO lægger vægt på, at kvoterne i EU vedtages snarest muligt. DFPO understreger særligt to problemstillinger. For det første giver den nuværende rådgivningsmodel ikke et højt vedvarende udbytte på tobis. For det andet er det tydeligt, at der mangler en forvaltningsplan for tobis. DFPO mener ikke, at processen i ICES er transparent, hvilket betyder, at det er svært at lave rådgivningen på et ordentligt grundlag. DFPO har fortsat en bekymring for uklarhederne ved Dogger Banke og håber, at man fra dansk side fortsat involverer fiskeriorganisationerne, hvis der kommer nyt i sagen.

Marine Ingredients Denmark (MID) er ligeledes bekymrede for rådgivningen på tobis for 2022. Som følge heraf er det MID's opfattelse, at sæsonstarten i Danmark bør udskydes til senere i april. I lyset af situationen med tobis er det vigtigt, at man fra dansk side overvejer, hvad man gerne vil opnå med tobis i fremtiden og hvordan man bedst muligt sikrer danske interesser. Herunder hvorvidt man fra dansk side er forberedte på ICES benchmarking for tobis. MID mener, at det er vigtigt, at der kommer en gennemregning af referencepunkterne.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Det forventes, at forslaget kan vedtages med et kvalificeret flertal.

Regeringens foreløbige generelle holdning

Regeringen støtter, at principaftalen for 2022 mellem EU og Storbritannien implementeres snarest muligt.

Regeringen støtter, at fiskerimuligheder for tobis fastsættes i overensstemmelse med rådgivningen fra ICES. Regeringen lægger vægt på, at fiskerimuligheder for tobis fastsættes hurtigst muligt, så fiskeriet kan påbegyndes fra den 1. april 2022.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen blev forelagt Folketingets Europaudvalg til forhandlingsoplæg den 10. december 2021 forud for rådsmødet (landbrug og fiskeri) den 12.-13. december 2021, jf. samlenotat oversendt til Folketingets Europaudvalg den 2. december 2021.

Notatet er ligeledes fremsendt til Folketingets Miljø- og Fødevarerudvalg.